

İLETİŞİM TARİHİ

Taş Devri Sembollerinden Sosyal Medyaya

David Crowley

Paul Heyer

5. Baskı

Çeviren: Berkay Ersöz

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	9
GİRİŞ.....	13
BÖLÜM I İLK UYGARLIKLARIN İLETİŞİM ARAÇLARI	17
1 Yazının En Eski Öncüsü.....	21
2 Antik İmparatorluklarda İletişim Araçları.....	35
3 Yazısız Uygarlık- İnkalar ve <i>Quipu</i>	45
4 Yazının Kökenleri	53
BÖLÜM II BATI'DA OKURYAZARLIK GELENEĞİ.....	63
5 Yunan Mirası	67
6 Yazı ve Alfabe Etkisi.....	75
7 Yazı Bilinci Yeniden Yapılandırır	83
8 Orta Çağ'da İletişim ve İnanç	91
BÖLÜM III BASIM DEVRİMİ	101
9 Kâğıt ve Blok Baskı- Çin'den Avrupa'ya.....	105
10 Matbaanın İcadı.....	115
11 İlk Modern Okuryazarlıklar	121
12 Sansasyonculuk ve Haberler.....	135
BÖLÜM IV ELEKTRİK, KABLOLU DÜNYAYI YARATIYOR.....	145
13 Zaman, Mekân ve Telgraf	149
14 Yeni Gazetecilik	157
15 Telefon Liderliği Ele Geçiriyor.....	169
16 Tüketime Hayal Dünyaları	179
17 Kablosuz Dünya	189
BÖLÜM V GÖRÜNTÜ VE SES.....	195
18 Fotoğraf Haberciliğinin İlk Zamanları.....	199
19 Sesi Yazmak	211
20 Fonografin Geliştirilmesi.....	219
21 İlk Hareketli Resimler.....	225
22 Filmler Konuşuyor.....	237

BÖLÜM VI RADYO GÜNLERİ	247
23 Radyonun Kamusal Sesi	251
24 Radyonun İlk Zamanları	257
25 Radyo Programcılığının Altın Çağı	267
26 Orson Welles'in <i>Dünyalar Savaşı</i> Yayını	277
27 Radyonun Sesleri	285
28 Televizyon Çağında Radyo	295
BÖLÜM VII TV ZAMANLARI	303
29 Televizyon Başlıyor	307
30 Yeni Diller	323
31 Televizyona Yer Açmak	333
32 Kargaşadan Huzura	345
33 Aptal Kutusu, Hayranları ve Bağımlıları	357
BÖLÜM VIII DİJİTAL ÇAĞDA YENİ VE ESKİ İLETİŞİM ARAÇLARI	365
34 Medya Nasıl Yeni Medya Oldu?	371
35 İnternetin Popülerleşmesi	377
36 <i>World Wide Web</i>	385
37 <i>Web 2.0</i> 'ın Kültür Tarihi	395
38 Sosyal Medya Tarihi <i>Retweet</i> Ediyor	403
Tartışma Soruları	411
Önerilen Okumalar	417
Katkıda Bulunanlar	423
Dizin	427

Önsöz

Willard D. Rowland, Jr.*

İletişim tarihçiliğinde ikinci önemli yön değişimi yaşanıyor. Çağdaş medya ve kültür alanlarında çalışanlar, insanın modern iletişimi çevreleyen uzun vadeli deneyim ortamına her geçen gün daha çok ilgi gösteriyorlar ve bu ilgi alandaki tarih araştırmalarını yeniden şekillendiriyor. Bu seçki, sahip olduğu özgün yapısı sayesinde bu dönüşüme can alıcı ve gecikmiş bir katkı yapıyor.

İletişim tarihi çoğunlukla basın ve yayım hakkında bir öyküden ibaret olmuştur, bu da genellikle büyük yayınevlerinin ve gazetelerin ya da belli başlı bazı medya kurumlarının ve önemli figürlerin biyografisine, mesela belirli bazı ağlarla, medya patronlarıyla veya film tarzlarıyla ilgili kroniklere indirgenmiştir. Bu tür çalışmaların en iyisi, genellikle azınlıkta olsa bile, anlatısını daha geniş bir toplumsal bağlam içine yerleştirmiş, örneğin demokrasinin değişen biçimleri ve basın arasındaki ilişkileri, sinema ve sosyokültürel deneyim arasındaki ilişkileri veya elektronik medya ve politik ekonomik modeller arasındaki ilişkileri sorgulamıştır. İletişim tarihçiliğindeki ilk önemli yön değişimi, siyaset, hukuk, ekonomi ve kültür hakkındaki bu tarz daha geniş kapsamlı değerlendirmelerin bu tür çalışmaların çok daha olağan, detaylandırılmış öğeleri haline getirilmesi ve bunların sağladığı ipuçlarının muhtelif gazetecilik ve medya tarihlerine daha verimli bir biçimde uygulanması olmuştur.

Bu ilk büyük dönüşüm, yatay referans çerçevesini genişletmeye, medya tarihini toplumsal kurumlara özgü daha geniş bir alanda konumlandırmaya çalışmış, ikinci büyük dönüşüm de bu çerçeveyi dikey olarak genişletmeyi,

* Willard D. Rowland, Jr., Colorado Üniversitesi (Boulder) Gazetecilik ve Kitle İletişimi Okulu'nun eski dekanı ve fahri profesörüdür, artık emekliye ayrılmıştır.

medya kurumları hakkında daha ayrıntılı bir tarihi bütün insanlık tarihini kapsayacak daha derin bir kronolojik zemin üzerinde değerlendirmeyi, insan türünün ve onun uygarlık biçimlerinin gelişiminde iletişimin oynadığı rolü sorgulamayı hedeflemiştir.

Bu kitabı işte bu sonuncu dönüşümün ışığında değerlendirmek gerekir. Editörler, Walter Ong, Elizabeth Eisenstein ve Harold Innis gibi uzmanların çığır açıcı çalışmalarından esinlenmişlerdir. Bu iletişim tarihçileri, iletişim teknolojilerinin bütün temel biçimleriyle ilişkili derin uygarlık bağlamına güçlü bir ilgi besliyor, böylece günümüzün hızla değişen deneyiminin daha iyi anlaşılmasını teşvik ediyorlar.

Öncelikle, iletişim tarihçiliği okulunun bu kitapta iyi bir biçimde ifade edilmiş olan bazı temel ilkeleri üzerinde durmak gerekiyor. Birincisi, bu yaklaşım bütün çağdaş medyayı ve iletişim teknolojilerini, insanın temel ve doğuştan gelen iletişim yeteneklerinin birer uzantısı olarak algılıyor. İletişim araçları donanımı ve kullanımlarının çağdaş biçimlerini –televizyon kameraları, kişisel bilgisayarlar ve uydular– soyut bir biçimde ele almayı reddediyor, bunun yerine bunları, insanın anlam ve simgesel etkileşim sistemlerini yaratmak bakımından özellikle güçlü olan becerilerini ve içgüdülerini kullanırken faydalandığı uzun ve karmaşık bir işlemin parçaları olarak görüyor. Bu bakımdan modern medya teknolojileri, konuşmayı, jestleri, dramayı ve her tür toplumsal ritüeli içeren insansal iletişim teknolojilerinin çok eskiden gelen biçimlerinin, her ne kadar en önemlisi de olsa, yalnızca en sonuncusudur.

İkincisi, bu farklı “teknolojiler” insan deneyiminin farklı dönemlerinde çeşitli biçimlerde etkili olurlarken, türün yeteneklerine özgü karakteristik özelliklerin tanımlanması üzerinde de aynı ölçüde farklılaşan etkilerde bulunmuşlardır. Birey olarak insanın bilişsel yapısı ve insanın toplumsal ilişkilerinin biçimsel kalıpları, belirli dönemlerde egemen olan iletişim biçimleriyle veya sistemleriyle yakından ilişkilidir. Yazıya, basılı yazıya veya elektronik medyaya sahip olmayan sözlü bir kültürün, başka iletişim biçimleri daha ön planda olsaydı dikkat çekici bir şekilde farklılaşacak olan görme, işitme ve bilme tarzlarını destekleyecek belirli bir duyuşsal ve açıklayıcı modele “eğilimli” olduğu görülür. Bu eğilimlerin zaman içinde, siyasal, hukuksal, dinsel ve ekonomik yapılarda söz konusu olan seçenekler arasında yapılan tercihleri belirlemese bile etkileyerek, toplumsal örgütlenmede esaslı değişimleri desteklemiş ve teşvik etmiş oldukları görülür. Bu yüzden, bütün insan deneyimi, büyük ölçüde belirli bir dönemde en güçlü olan iletişim biçimine veya biçimlerine bağlı gibidir.

Üçüncüsü, iletişim sistemleri ile insan düşüncesinin ve deneyiminin geniş kalıpları arasındaki bu ilişkiler bu kadar güçlüyse, iletişimin öyküsü de insanlık tarihine resmi akademik tarih disiplininin kendisi için öne sürdüğünden çok daha yakın olacaktır. On dokuzuncu yüzyılın sonlarından itibaren akademideki tarih, uzlaşım olarak, yine aynı zamanlarda kurulmuş olan temel toplumsal ve hümanistik öğrenim alanları arasında parçalandı. Yani, siyasal tarih, toplumsal tarih, ekonomi tarihi ve hatta kültür tarihi gibi birçok tarih mevcuttur. Bunla-

rın her biri de asıl tarihin, bütün ötekilerin kendisini temel alarak kurulacağı altyapısal tarihin ta kendisi olduğu iddiasıyla öncelikli bir konum edinmeye çalışmıştır. Ancak bugün iletişim tarihinde beliren derin uygarlık perspektifi dolayısıyla başka bir aday daha kendini göstermiştir. Yeni yeni ortaya çıkan haliyle çağdaş iletişim tarihi, iletişim örüntülerinin, sistemlerinin ve teknolojilerinin yalnızca önemli olmadığını, ayrıca insanlık tarihinin merkezinde ve ondan ayrılmaz olduğunu ve de tarihin bütün diğer resmi dallarının onun ışığında yeniden yazılması gerektiğini öne sürüyor.

Bu gibi ilkelere indirgenebilecek haliyle iletişim tarihinin mevcut biçimi, yalnızca tarihin kendisi için değil, ayrıca iletişim araştırmaları ve medya çalışmaları için de derin ve geniş çapta etkili sonuçlar doğurur. En azından, iletişim çalışmalarının sorularının insan davranışının ve toplumsal deneyimin bütünüyle anlaşılmasındaki merkeziliğinin altını çizerek onun akademideki önemini arttırmasına yardımcı olur. Bu kitaptaki okumalar bu yüzden, iletişim araştırmalarının, toplumdaki kültür ve teknoloji üzerine yapılan ve gittikçe önem kazanan güncel tartışmalara yaptığı katkıyı ortaya koyan daha geniş çaplı bir projenin parçası olarak görülebilir.

Bununla birlikte bu iddialar ileri sürülürken, bu kitap tarafından geliştirilen tarihsel perspektifin birçok önemli ve yeni sorunla uyarıyı gündeme getirdiğini derhal açıklığa kavuşturmak gerekir. Örneğin, eğer iletişim biçimleri ve medya deneyimi insan deneyiminin gelişiminin merkezi olarak alınacaksa, bunlar ne kadar temelde olacaktır? Bu iddia, hem iletişim araştırmalarındaki hem de teknoloji felsefesindeki en son çalışmalarımızın bizi kendisine karşı şiddetle uyardığı bir teknolojik determinizm biçimiyle ne ölçüde çakışır?

Ya da başka bir örnek vermek gerekirse, iletişim tarihine daha derin bir kronolojik anlam kazandırmak ve sorunu insan uygarlığının kökenlerine kadar götürmek istiyorsak, ne kadar eskiye dönmemiz gerekir? Bize geleneksel olarak, iletişimin “evriminin” sözlü kültürden başlayan, basılı yazıyla süren ve elektronik kültürlerle günümüze kadar gelen bir üçleme biçiminde ilerlediği öğretildi. Bununla birlikte günümüzde birçok antropolojik araştırma güçlü bir sözlü kültür öncesi sözsüz iletişim kapasitesi olasılığı üzerinde duruyor. Bunlar, konuşma ve dile dair biçimsel kalıplardan önce gelen jest, duruş, hareket ve işaret sistemleri olabilir. Klasik Yunan’dan bize kalan miras ve retorığın Batılı akademik bilinçteki uzun ömürlü etkisi, zihnin ve kültürün evriminde sözlü geleneğin yerini biraz abartmış olamaz mı? Eğer öyleyse, sözlü kültür öncesi bir kültürün koşullarının da bu alışılmış üçlemeye dâhil edilmesi ve onu en azından bir dörtlemeye dönüştürmesi gerekecektir.

Ancak bununla ilgili metodolojik sorunlar ürkütücü boyuttadır. Tarih tipik olarak belgesel kayıtların etrafında organize olmuş bir yorumlama olduğu için, sözlü kültürlerin karakteristik özelliklerinin betimlenebilmesi yeterince güçtür. İnsan deneyiminin yazılı belgelerden veya başka somut kalıntılardan önceki dönemleri belirsiz ve son derece spekülâtif bir tarihöncesinin ardında kaybolmaktadır. Bu gibi karanlıkta kalmış sözel ve sözellik öncesi dönemler-

deki iletişim deneyimlerinin doğasını kesin bir biçimde anlamak ve bilmek için gerekli beceriyi nasıl geliştireceğiz?

Bu arada geçiş dönemlerine ne olacak? Üçleme veya dörtleme modelleri bir iletişim kültürü veya geleneğiyle bir başkası arasında keskin bir ayrım olduğunu hayal etmemize yol açıyor. Ama değişim sorunu üzerinde durdukça John Donne'un geceyle gündüz arasındaki sınırı bulma sorunu aklımızı daha fazla kurcalar. Batı'nın yazılı kültürü ne kadar uzun sürmüştü? Ne kadar sözlülük içeriyordu; ya da başka bir biçimde düşünersek, bizim basılı kültür diye düşündüğümüz şeyi, eğer belirlemediyse bile, ne kadar sezdirmişti? Çağımızda bu tarz sorular önemsiz sayılmazlar, özellikle de elektronik bir kültür olduğunu düşündüğümüz şeyin daha henüz ilk günlerini yaşıyorsak.

Ayrıca iletişim deneyimine dair yorumumuzun Batı merkezci karakterini nasıl telafi edeceğiz? Doğu dilleri ve medya deneyimleri hakkındaki bilgimiz, yalnızca Avrupa ve Kuzey Amerika'ya özgü ezberlerin egemen olduğu bir kronolojiden rahatsızlık duymamızı sağlayabiliyor. Aynı zamanda, yalnızca konuşma ve yazma tarihleri bile belki bu çalışmalara çok zengin ve hatta şaşırtıcı malzemeler katabilecek olan Güney Yarımküre'nin birçok büyük uygarlığını sadece yüzeysel olarak inceledik.

Bundan başka ilerleme sorunu hakkında ne yapacağız? Bir basılı yazı kültürünün tipik olarak sözlü veya yazılı gelenekten daha iyi olduğu düşünülür. Peki, öyle midir? Hangi ölçüte göre? Değişimde yitirilen hiçbir şey yok mudur? Sonra, güncel değişimleri nasıl anlamamız gerekir? Modern iletişim araçları teknolojisinin doğası ve etkisine ya kurtarıcı gözüyle bakıyoruz ya da bunları şeytanca buluyoruz. Belirli bir iletişim düzeninde neyin daha iyi neyin daha kötü olduğu üzerine dikkatle düşünmeyi nasıl becereceğiz? Gerçekten, bu soruyu sordüğümüz anda bile söz konusu olan iletişim biçimlerine özgü özel bir düzenin etkisini nasıl açıklayacağız?

Crowley ve Heyer tarafından (önceki baskılarda) seçilmiş okumaların bu tür soruların hepsini birden yanıtladığı söylenemez, hatta bunları yanıtlamaları onlardan beklenemez. Fakat iletişim tarihi üzerine burada sunulan perspektif son derece zengin ve ikna edicidir. Bu çalışma daha karmaşık medya ve iletişim teknolojileri tarihlerinin öğretilmesini kayda değer ölçüde kolaylaştıracak, onlara çok daha ölçülü ve daha fazla bilgiye dayalı bir çerçeve sağlayacaktır. Ayrıca iletişim araştırmaları ve hatta yalnızca tarih alanındaki bilimsel çalışmalarla ilgilenen yeni bir neslin güçlenmesine de yardımcı olacaktır.

Giriş

Bir iletişim aracı –alfabe, matbaa, radyo yayını, internet– neden ortaya çıkar? Kendisinden önce gelen araçlar üzerinde ne gibi bir etki bırakır? Yeni bir araç toplumun gündelik yaşamını nasıl etkiler? Peki ya toplum ve kültür medya pratiklerini nasıl etkiler?

Bunlar *İletişim Tarihi*'nin yirmi beş yıldan uzun bir süredir yönelttiği sorulardan bazıları. Bu süre boyunca sayısız öğrenci ve meslektaş, kitabın editörleri olan David Crowley ve Paul Heyer'a, kendi ilgileri ve mesleki uğraşları açısından bu konunun gittikçe önem kazandığını anlattılar. Routledge'in bize verdiği cesaret ve destek sayesinde Heyer ve Peter Urquhart bu yeni yedinci baskıyı hazırladılar. Bu baskı, medya tarihi hakkında, eski iletişim araçları ve çağdaş iletişim biçimleri arasındaki ilişkileri araştıran yeni makaleler içermesinin yanı sıra, Twitter gibi yeni medya biçimlerini tarihsel olarak bağlamsallaştıran bazı seçkin ve yeni bilimsel çalışmalara da yer veriyor. Bu zengin çerçeve, kendi alanlarının öncüsü olduğu kabul edilen yazarlardan seçilmiş yazılar kullanılarak oluşturuldu. Fakat bu yeni baskının hedefi önceki baskılara göre biraz değişti: İletişim alanında çalışanları, iletişim araçlarının insanlık tarihinin daha geniş bir bağlamı içerisindeki kullanımlarını ve ortaya çıkardıkları sonuçlarını anlamak için insan davranışının ve toplumsal deneyimin gelişimini değerlendirmeye davet etmek. Bu metin bizi, iletişim araçlarının hem toplumsal düzenin sürdürülmesinde hem de güçlü değişim araçları olarak nasıl etkili olduklarını ortaya koymaya yardımcı olacak bir yolculuğa çağırıyor.

İletişim araçlarının tarihteki rolüyle ilgili konular geniş, hatta bizce tek yazarlı bir ders kitabında rahatlıkla içerilemeyecek kadar geniş kapsamlıdır. Crowley ve Heyer, başlangıçtan itibaren gidilecek en iyi yolun, araştırmaları birbirlerine doğrudan bağlı veya birbirlerini tamamlayıcı olan örnek bir katılımcı topluluğuna yer veren bir derleme olacağını hissetmişlerdir. Geçmiş baskılarda olduğu gibi bütün katılımcılar bize çeşitli iletişim araçlarının ve bunların gelişimlerinin karakteristik özellikleri ve insan için anlamları üzerine birçok şey anlatmaya çalıştılar. Katılımcıların birçok farklı disiplinden geliyor olması şaşırtıcı

tıcı olmamalıdır. İletişim tarihi veya zaman zaman anıldığı haliyle medya tarihi, çoğunlukla iletişim ve kültürel çalışmalar disiplinleriyle ilgili olmakla birlikte, mimari, arkeoloji, antropoloji, tarih, gazetecilik, edebiyat eleştirilenliği, siyaset bilimi ve sosyoloji gibi çok çeşitli alanlara dayanır ve bunlarla ilgilidir.

Bu Baskıdaki Yenilikler

Richard Butsch, Gary Edgerton, Paul Heyer ve Alice E. Marwick gibi yazarlara ait yeni yazılara yer verildi. Çalışmalarına önceki baskılarda yer verilmiş olan Walter Ong, Tom Standage ve Mitchell Stephens gibi yazarlardan seçkiler de bulunuyor.

Yedinci baskıyı, tarihöncesiyle başlayıp günümüzün dijital çağıyla bitirerek sekiz parçaya ayırdık. Öğrenciler, bazı kısımlardaki katılımcıların birbirlerinin eserlerine veya kitabın başka bir kısmındaki bir yazarın eserine atıfta bulunduğunu fark edeceklerdir. Sonuç olarak, kitabı oluşturan bu sekiz kısmın hem kendi içinde hem de birbirleri arasında dikkate değer bir birlik oluşturduğunu göreceğinizi düşünüyoruz.

Öğrencilerin bu bağlantıları daha iyi değerlendirmesine yardımcı olmak ve konumuz hakkında genel bir bakış sunmak amacıyla, bu sekiz kısmın her biri için, o kısmın içerdiği makalelere dair bir açıklama sunan, temel kavramları ve konular arasındaki geçişleri açıklayan ve okurun bu makalelerin her birini daha iyi değerlendirmesine yardımcı olabilecek arka plan malzemelerine atıfta bulunan birer giriş yazısı yazdık.

Teşekkürler

Bu ders kitabının yirmi beş yıldan uzun bir süredir yayınladığımız tüm baskılarında benim (Heyer) yardımcı editörüm olan David Crowley'e özel olarak teşekkür etmemiz gerekiyor. Neredeyse bir kitabın raf ömrü kadar uzun olan bu süre, kitabın konusuna yönelik ilginin ne ölçüde arttığını ortaya koyuyor. David ve ben, yıllar önce McGill Üniversitesi'nde birlikte çalışırken iletişim tarihi alanındaki araştırma ve eğitim tercihlerimiz bakımından birbirimizle ortaklaşıyorduk. Öğrencilerimiz için uygun giriş metinleri aradık, ama başarılı olmadık. Bununla beraber, alanın çeşitli cephelerini kapsayan çok sayıda disiplininde birçok kapsamlı çalışma bulunuyordu. David, bu alan hakkında genel bir bakış sunan bir kitabın yazılmasını beklemek veya bizzat böyle bir çalışmaya girişmek yerine, iyi tasarlanmış bir seçkinin konuya hakkını daha fazla verebileceğini öne sürmüş, ben de ona katılmışım. *İletişim Tarihi* işte bu şekilde doğmuştu.

David'in artık yardımcı editörüm olmamasına rağmen, onun yerini eski öğrencilerinden biri olan, meslektaşım Peter Urquhart aldı. Bununla beraber, bizi epey mutlu edecek şekilde, zaman zaman bir klasik olduğu söylenmiş olan bu eseri güncellerken bize zekice tavsiyelerde bulunmuş olması (ve bazı bölüm

girişlerinde bazı kavrayışlı gözlemlerinden yararlanmış olmamız) sebebiyle David'in hâlâ bizimle beraber olduğunu söyleyebiliriz.

Son olarak, yıllar boyunca devam eden bu proje için bize cesaret vermiş ve sık sık yardımda bulunmuş birçok kimselerden bazılarını burada anmak isteriz. Teşekkürler; Alison Beale, Anouk Belanger, David Black, Rhianon Bury, Bill Buxton, Ella Chmielewska, Ian Chunn, Hart Cohen, Lon Dubinski, Derrick de Kerckhove, Jane Dickson, Elin Edwards, Bruce Ferguson, Jonathan Finn, Jib Fowles, Kathleen Galarneau, Robert Graham, Lynne Hissey, Sylvia Hoang, Richard Herbert Howe, Jesse Hunter, Iwona Irwin-Zarecka, Liss Jeffrey, James B. Johnston, Stephen Kern, Bill Leiss, Rowly Lorimer, Oya Majlesi, Shauna McCabe, David Mitchell, Ira Nayman, Jean Ogilvie, John Rowlandson, Lise Ouimet, Herbert Pimlot, Firoozeh Radjei, Gertrude Robinson, Wik Rowland, Leslie Shade, Brian Shoemsmith, Ed Slopek, Steve Stack, Jonathan Sterne, Graham Thompson, Phil Vitone, merhum James Wong, Darren Wershler, Gaius Gilbert, Lisa Sumner, Martin Dowding, Andrew Herman, Barbara Jenkins, Erin Macleod, Jonathan Finn ve Jade Miller.

Yardımları için Kanada Ulusal Arşivi'ne, McGill Üniversitesi Sanat Tarihi ve İletişim Araştırmaları'na, Wilfrid Laurier Üniversitesi İletişim Araştırmaları Bölümü'ne, Toronto Üniversitesi McLuhan Kültür ve Teknoloji Programı'na ve The InterNet Group'a teşekkür ederiz.

Ayrıca editörümüz Laura Briskman'a, yardımcı editörümüz Nicole Salazar'a ve Routledge'da çalışan diğer güzel insanlara da teşekkürler.

Dizin

- 1524-1525 Köylü İsyanları, 123
A Hatful of Rain, 338
Adolph Och, 157, 163
Agnes Moorehead, 271
Aiskhylos, 71, 72, 73
Akdeniz, 23, 60, 63, 95
Al Jolson, 237, 238, 289, 291
Alexander Graham Bell, 147, 169,
172, 174, 418
Alexander Marshack, 23, 32
Alfabe, 75, 77, 423
Alvin Gouldner, 158, 166
American Home, 335, 344
American Radio Relay League, 263
Amon-Ra, 38, 39
Amos 'n' Andy, 249, 259, 260, 299
Analitik Makine, 371, 372, 374, 375
André Leroi-Gourhan, 23, 32
Andrew Robinson, 20, 53, 423
Angus Hibbard, 175
Aniko Bodroghkozy, 345
Aristophanes, 72, 73
Aristoteles, 77, 94, 95, 96, 119, 122
ARPANET, 377, 378, 381, 382
Arthur H. Cole, 151
Asur, 40, 54
AT&T, 170, 176, 177, 178, 191, 258,
286
Auguste ve Louis Lumiere, 226
Aziz Augustinus, 122
Aziz Benedict, 96
Babil, 40, 41, 54, 55, 60, 63, 81
Baby Snooks, 273
Basil Bernstein, 158, 166
Baskı, 2, 103, 105, 113, 119, 124, 126,
326, 423
Beau Geste, 240
Bell Telephone Company, 169
Berliner Illustrierte Zeitung, 205
Beyzbol, 265
Bilgisayar, 375, 378, 382
Black Maria, 226, 372
Blok baskı, 102, 112
Blondie, 273
Bonanza, 208
Business Week, 313, 314, 315
Californian, 190, 193
Captain Midnight, 273
Carlton E. Morse, 273, 293
Carpathia, 189, 190, 206, 207
CERN, 378, 381, 383, 384
Charles Dana, 162, 166
Charles Dudley Warner, 163
Charlie Chaplin, 241, 243
Chicago Morning News, 161
Chicago Ticaret Borsası, 152
Christopher Sterling, 267, 425
Cieza, 45
Claude Chappe, 149
Claude S. Fischer, 169, 424
Columbia Workshop, 271
Come Back Little Sheba, 338
Crystal Palace, 179, 180, 183

Çin, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61,
94, 95, 102, 105, 106, 107, 108, 109,
110, 111, 112, 116, 182, 193, 380,
423

Çince karakterler, 53, 57, 58, 59, 60

D. W. Griffith, 228, 238

Daily News, 161, 208

Daniel Czitrom, 197, 225, 424

Daniel Headrick, 145

David Reisman, 339

David Sarnoff, 268, 315

Denise Schmandt-Besserat, 21, 33,
423

Diamond Sūtra, 110, 112

Doğu Hindistan Şirketi, 152

Dorothy Arzner, 240

Dr. Benjamin Spock, 341

Dragnet, 319

E. M. Forster, 327

Eadweard Muybridge, 225

Ebony, 341, 344

Edgar Bergen, 271, 289

Edison Vitaskopu, 227

Edmund Carpenter, 305, 323, 425

Edmund M. Morgan, 329

Edward J. Hall, 171, 173, 174

Edwin S. Porter, 228

Eisenstein, 10, 133, 418

Elektrik, 145, 150, 181, 185, 186, 187

Elisha Gray, 170

Eric Havelock, 64, 67, 423

Etienne Jules Marey, 225

Etrüskler, 55

Evening Post, 157, 160, 234

Everett Sloane, 271

Fêng Tao, 106

Fenikeliler, 57, 63, 68

Ferdinand Lundberg, 339, 343

Florida, 261

Folke Bergman, 107

Fonogram, 63

Fortune, 314, 315

Fotoğraf ajansları, 207

Fotoğraf gazeteciliği, 205

Fotoğrafçılık, 196

Frank Sinatra, 269

Frank Stanton, 317, 319, 320

Franklin D. Roosevelt, 274

Fuarlar, 180, 181, 185

Fütürizm, 196

Gangbusters, 273

Gazete, 164, 166

Gazetecilik, 9, 149, 157, 159, 164, 424

Genel Film Borsası, 228

Gentlemen Prefer Blondes, 240

George Herbert Mead, 158, 166

George Jones, 163

George Juergens, 166

George Ladd, 175

George Lucas, 250

George Melies, 228

George Nelson, 336, 343

Gilbert Seldes, 315, 318

Girit, 56, 57, 60, 61

Gordon Hendricks, 225, 233, 234

Guglielmo Marconi, 191

H. G. Wells, 54, 271

Hammurabi, 54, 60

Hareketli Resim Gösterimcileri
Derneği, 233

Hareketli Resim Patent Şirketi, 234

Harold Innis, 10, 18, 35, 67, 156, 305,
423

Harvey J. Graff, 121, 424

Hellig Olav, 189

Henry Aldrich, 274

Henry Wright, 336, 343

Herald, 157, 160

Herman Hollerith, 373

Hesaplama, 373

Hesaptaşı sistemi, 21, 26, 29

Hıristiyanlık, 22, 125

Hititler, 60

Hollywood, 172, 228, 238, 240, 241,
243, 244, 245, 285, 286, 288, 289,
294, 308, 316, 319, 320, 326

Homeros, 64, 69, 71, 75
Hop Harrigan, 273
 Horus, 37, 38
House Beautiful, 335, 336, 342, 344
 Hyksos, 38, 39, 44
I Love a Mystery, 273
I Love Lucy, 304, 319
Illustrated American, 205
 İnkalar, 19, 45, 52, 423
 İnternet, 366, 368, 377, 378, 379, 380,
 381, 382, 383
 İsis, 37, 38
 İslam, 65, 94, 95, 125
 İşaret, 81
 İzleyici kitleleri, 201
 J. M. Jacquard, 372
 J. Walter Thompson Company, 285
 Jack Binns, 261
 Jack Warner, 238, 239, 242
 Jackson Lears, 340
 James Beniger, 367
 James Burke, 65, 91, 423
 James Carey, 149
 James Gordon Bennett, 159, 160
 Janet Abbate, 368, 377, 385, 395, 403,
 425
 Jay David Bolter, 368
 Jib Fowles, 15
 John B. Thompson, 135
 John I. Sabin, 175
 John U. Reber, 287
 Joseph Lakanal, 149
 Joseph McCullagh, 159
 Joseph Pulitzer, 157, 159, 166
Journal, 113, 133, 134, 157, 160, 161,
 164, 166, 208, 235, 288, 294, 342,
 344
 Jules Verne, 192, 194
 Kağıt, 423
 Katoliklik, 125
 Kebara, 23, 24, 32
 Kilise, 92, 276
 Kinetoskop, 226, 372
 King Vidor, 244
 Konfüçyüs, 95
 Kontrol Devrimi, 367
 Kübizm, 195
 Leibniz, 59
 Leo Bogart, 341
 Lev Manovich, 371, 425
 Lewis Mumford, 102, 115, 424
Life, 134, 205, 208, 270, 293, 315, 316,
 328
 Lillian Gish, 240, 243
London Times, 262
 Louis Daguerre, 371
Lux Radio Theater, 271
 Lynn Spigel, 305, 333, 425
*Major Bowes and His Original
 Amateur Hour*, 269
 Marshall McLuhan, 24, 32, 76, 145,
 250, 300, 305, 323, 330, 368
 Martin Luther, 103, 121, 122
Mary Hale Martin's Household Hour,
 286
 Mary Pickford, 237, 240
 Marynia Farnham, 339, 343
 Matbaa, 102, 119, 122, 124, 125
 Matematik, 78
 Maurice Talmeyr, 181, 187
 Max Weber, 52
 Maya, 19, 54, 60, 61
 Megiddo, 38
 Melville Stone, 161, 163, 166
Mercury Theater on the Air, 271
 Mezolitik, 23, 24, 25, 26, 27, 29
 Mezopotamya, 17, 18, 40, 55, 56, 57,
 60, 61
 Mısır, 17, 18, 19, 35, 37, 38, 39, 40,
 50, 51, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 61, 63,
 71, 73, 108, 182
 Michael Schudson, 146, 157, 424
 Michele Hilmes, 249, 265, 277, 285,
 425
 Ming Huang, 110, 112
 Mitchell Stephens, 357

Morning Globe, 159
Morse kodu, 248, 296, 367
Mount Temple, 189
Mr. District Attorney, 273
Mr. Keen., 273
NBC Senfoni Orkestrası, 268
Neanderthal insanı, 22
Neolitik, 21, 28, 29, 31
New York Borsası, 153
New York Daily Graphic, 161
New York Times, 159, 163, 166, 167,
190, 234, 236, 261, 262, 301, 312,
315, 318
New York World, 160, 166
New Yorker, 311
Newspapers, 418, 424
Newsweek, 311, 313
Nicholas Jenson, 118
Nicholas Ray, 333
Okuma, 92, 104, 195
Okuryazarlık, 63, 72, 81, 121, 124,
128, 129, 131, 132, 423
Orson Welles, 271
Osiris, 37, 38
Pacific Telephone, 175, 176
Paddy Chayefsky, 325
Papa Gregory, 92
Papirüs, 35, 50, 52, 71
Playboy, 338
Popular Mechanics, 263
Postman, Neil, 420, 421
Propaganda, 343
Protestan Reformasyonu, 121
Protestanlık, 125, 126
Quipu, 19, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52,
423
Quipu yapıcısı, 49, 50, 51, 52
Ra, 37, 38, 176, 420
Radio Days, 248, 250, 419
Radyo, 247, 248, 257, 261, 263, 267,
270, 273, 274, 285, 286, 287, 295,
297, 298, 300, 304, 316, 326, 330,
338, 425
Radyo Yasası, 263
Ray Collins, 271
Reklam, 186, 249, 259, 285, 330
Republic, 261
Review of Reviews, 265
Richard Grusin, 368, 421
Robert Cailliau, 381
Robert Logan, 64
Roger Bacon, 98
Roland Marchand, 285, 293, 340, 343
Rosalynd Williams, 179, 196, 211,
219, 424
Rubber Tires, 241
Samuel Morse, 145
Sanat, 39, 195, 199, 206, 209, 327
Scientific American, 33, 194
Scott Eyman, 197, 237, 424
Sessiz film, 197, 241, 242, 243
Seventh Heaven, 240, 244
Shuo wên, 106
Sidney Aronson, 173, 177
Simone de Beauvoir, 339
Sokrates, 54, 72
Sözlü kültürler, 68
St. Louis Post and Dispatch, 159
Standart Zaman, 195
Stephen Kern, 15, 189, 251, 424
Street Angel, 245
Sun, 157, 160, 162, 164
Susan Douglas, 265, 425
Sümer, 18, 26, 29, 40, 41, 50, 51, 54,
56, 60
Sümerler, 51, 52
Ted Nelson, 382
Teknoloji, 15, 67, 179, 330, 377, 395,
403
Telecommunication, 178
Telefon, 146, 169, 173, 174, 175, 191,
424
Telephony, 173, 177
Televizyon, 295, 298, 299, 304, 305,
306, 307, 309, 311, 314, 316, 333,
334, 335, 336, 341, 342, 357, 425

Telgraf, 145, 149, 151, 152, 153, 154,
 156, 191, 424
Terry and the Pirates, 273
The Beloved Rogue, 244
The Caine Mutiny, 305
The Circus, 240
The Crowd, 244
The Everyday Hour, 286
The Green Hornet, 273
The Illustrated London News, 199
The Informer, 244
The Iron Horse, 242
The Jazz Singer, 238, 239, 240
The Journalist, 161, 163, 164, 166, 167
The Last Command, 244
The Last Laugh, 241
The Lone Ranger, 273
The Nation's Business, 264
The Old Swimming Hole, 241
The Wedding March, 240
 Theodore N. Vail, 172, 177
 Theodore Roosevelt, 191, 201, 204
 Thomas Aquinas, 97
 Thomas Carter, 102, 115
 Thomas Edison, 170, 225
 Thomas Sanders, 169
Those We Love, 274
 Thoth, 37, 39, 54
 Thukydides, 69
 Thutmose III, 38
Time, 114, 189, 208, 417, 419, 424
Titanic, 189, 190, 191, 193, 206, 207,
 262
Tom Mix, 273
Tom Swift and His Wireless Message,
 261
 Toprakboyası, 23
 Transistör, 300
Tribune, 157, 160
TV World, 336, 342
 Ulrich Keller, 196, 199, 424
Underworld, 240
Utica Observer, 164
 Uygarlık, 45, 423
 Vakum tüpü, 300
Variety, 240, 294, 296
 Veri işleme, 24
 Vodvil, 227, 232, 236
 W. K. L. Dickson, 225, 226, 233
 W. W. Canfield, 164
 Walter Benjamin, 158, 166
 Walter Ong, 10, 64, 83, 366, 423
 Western Union, 170
Westliche Post, 159
 Will Irwin, 166
 William Boddy, 304, 307
 William Mueller, 238, 239
 William Randolph Hearst, 157
Wings, 240, 269
 Woody Allen, 250
World, 53, 54, 82, 91, 134, 156, 157,
 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165,
 166, 187, 208, 234, 235, 236, 296,
 366, 368, 381, 383, 384, 417
 World Wide Web, 366, 368, 381, 383,
 384
 Yarım ton resimler, 206
 Yazı, 30, 37, 53, 54, 55, 57, 60, 63, 68,
 75, 77, 78, 106, 108, 196, 423
 Yerel dil, 101, 125
Your Hit Parade, 269, 298
 Yunanistan, 67, 68, 70, 71, 379